

لا تَيْأَسْ!

الدَّرْسُ السَّادِسُ

يَسْكُنُ هَذَا الصَّيَّادُ قُرْبَ الْبَحْرِ. وَفِي الْأَيَّامِ الْأَخِيرَةِ مَاحَصَلَ عَلَى شَيْءٍ!

غَدًا سَأَذْهَبُ لِلصَّيْدِ.

لا ... لا تَذْهَبْ، الْبَحْرُ فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ هَائِجٌ.
الْبَحْرُ خَطِرٌ!

رَجَاءً ... لا تَذْهَبْ ... لا تَذْهَبْ
هُنَاكَ خَطِرٌ!

نَعَمْ! لا تَحْزَنْ، ... إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا.
نَحْنُ نَصْبِرُ ... الرَّزْقُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ.

لا ... لا شَيْءَ عِنْدَنَا! نَحْنُ جَائِعُونَ!
تَوَكَّلْنَا عَلَى اللَّهِ ... سَأَذْهَبُ!

الصَّيَادُ عَزَمَ عَلَى الذَّهَابِ.

يا زَوْجَتِي، نَعَمْ...! هَذَا عَمَلٌ خَطِرٌ . ولكن ... لا تَيْأَسِي...
لا تَحْزَنِي ... لا تَقْلَقِي،... إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا!

يا إيمانُ و يا أميرُ،
لا تَتْرُكَا الأَعْمَالِ و لا تَقْلَقَا!
أنا سَوْفَ أَرْجِعُ ... إن شاءَ اللهُ ...

يا مريمُ، يا هُدَى، لا تَقْلَقَا!
إِعْمَلَا الأَعْمَالِ اليَوْمِيَّةَ
و لا تَشْعُرَا بِالضَّعْفِ!

في البَحْرِ

ماذا أفعلُ؟! لا شيء في البَحْرِ! أينَ الأَسْمَاكُ؟!

كَأَنَّ الشَّبَكَةَ قَدْ ثَقُلَتْ ... نَعَم ... نَعَم ...

فَجَاءَتْ...!

ما هذه؟!

هل هذه سَمَكَةٌ؟! ...

أَمْ ... حَوْتُ ...؟! ...

نَعَم ... الْحَمْدُ لِلَّهِ

أيُّهَا الرَّجُلُ، لا تَتْرُكِ الحَبْلَ!

لا تَشْعُرْ بِالضَّعْفِ!

عَزَمَ عَلَى الرَّجُوعِ

ظَهَرَتْ سَحَابَةٌ سَوْدَاءُ فِي السَّمَاءِ وَ عَصَفَتِ الرِّيحُ بِشِدَّةٍ ...

بَعْدَ لَحْظَةٍ

هَجَمَ حَوْتُ!

إِلَهِي، مَاذَا أَفْعَلُ؟!
يَا إِلَهَهُ ... لَا مَعْبُودَ
سِوَاكَ
إِرْحَمِ عَبْدَكَ الضَّعِيفَ ...

وَمِثْلَ سَقَطٍ ...

في القرية

يَسُّ أهلُ القريةِ مِنْ رُجوعِ الصَّيَادِ ...

في اليومِ التالي

رأى الناسُ زورقاً من بعيدٍ ... ذهبوا إلى الساحلِ ...

الصَّيَادُ مَجْرُوحٌ وَ سَمَكَةٌ عَظِيمَةٌ فِي شَبَكَتِهِ .

فَحَمَلُوا الصَّيَادَ إِلَى الْقَرْيَةِ .

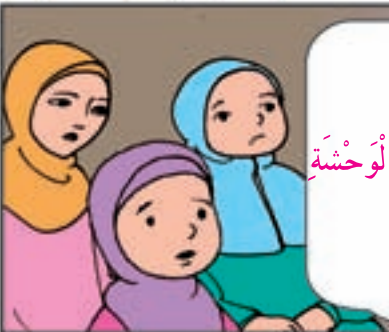

جاء أهلُ القريةِ لزيارةِ الصَّيَادِ . فقال الصَّيَادُ :

و بَعْدَ يَوْمٍ

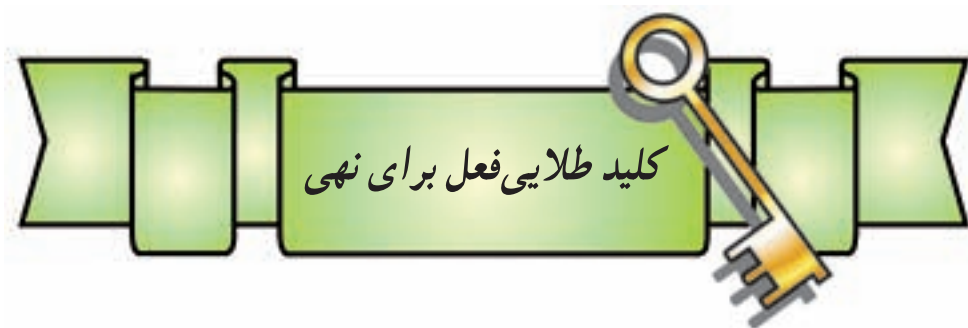
كانت هذه رحلةً عجيبةً . فيها
تجاربٌ كثيرةٌ !

يا إخوتي، لا تيأسوا في الحياة!
لا تشعروا بالضعف عند مواجهة المشاكل!
لا تفنطوا من رحمة الله!

يا أخواتي،
لا تغفلن عن ذكر الله!
فإن ذكر الله أنيس أوقات الوحشة
لا تيأسن!
فإن اليأس من الشيطان!

کارگاه کلمه‌سازی

در حیاط مدرسه غوغایی برپا بود. عده‌ای مشغول آوردن کاردستی‌های بزرگی بودند که قبلاً ساخته بودند، عده‌ای هم از آن طرف، چیزهایی را می‌بردند. خلاصه هرکس به کاری مشغول بود. زنگ تفریح بود و تعدادی از معلمان مدرسه به جای استراحت، مشغول تماشای بچه‌هایی بودند که به قول خودشان «کارگاه کلمه‌سازی» به راه انداخته بودند. من هم ترجیح دادم به جمع آنان بپیوندم تا ببینم در این گوشه‌ی حیاط چه خبر است؟

ظاهراً در کلاس عربی تصمیم گرفته شده بود که تعدادی از دانش‌آموزان هنرمند، حروف الفبا را به صورت برجسته درست کنند و با چسباندن آن‌ها در کنار هم کلمه‌سازی کنند.

درست در مقابل ما تابلوی بزرگی قرار داشت که با حروف، روی آن کلماتی را چسبانده بودند. وقتی دقت کردم، دیدم که این کلمات، صیغه‌های فعل مضارع است ولی ظاهراً کار آن‌ها هنوز ناتمام بود و بچه‌ها مرتب در رفت و آمد بودند.

در این میان، فعالیت دو گروه، بیش از همه جلب توجه می‌کرد:

از فعل مضارع شروع کنیم.

□ گروهی یک حرف «لا» و علامت «جزم» (ـَ) را که در اندازه‌ی بزرگ ساخته بودند، به طرف تابلو می‌آوردند.

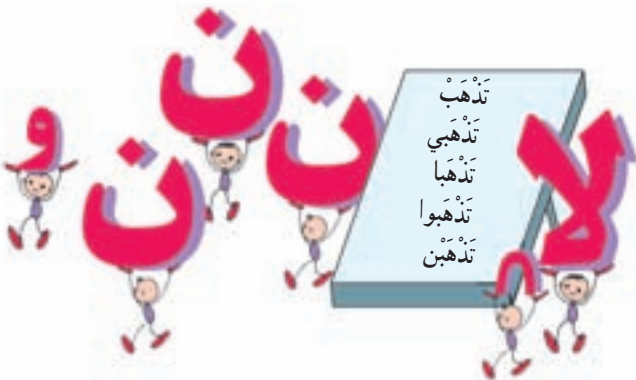
□ گروه دیگری از بچه‌ها حرف «ن» و حرکت «ضمه» (ُ) را برداشته بودند و می‌بردند.

چگونه کسی را **نهی** کنیم؟
چگونه کسی را از کاری بازداریم؟

پرسیدم: «ماجرای چیست؟ این‌ها چیست که می‌آورید؟» یکی از بچه‌ها گفت: «قبلاً فعل‌های مضارع را ساخته بودیم و حالا که می‌خواهیم «فعل برای نهی» بسازیم، به این‌ها نیاز داریم.» پرسیدم: «چرا این‌ها را می‌برید؟» پاسخ داد:

«برای (نهی کردن) فعلاً نیازی به این‌ها نداریم.»

برای «نهی کردن»،
به چه نیازمندیم و
از چه بی‌نیازیم؟

حذف **ضمه** (ُ) و
حرف «ن» از آخر
فعل مضارع

۱- علامت جزم یا سکون را به این شکل نیز می‌توان نشان داد: «۰»

«لا»، علامت اصلی نهی

مشغول همین حرف‌ها بودیم که دیدیم «لا» را قبل از فعل‌های مضارع قرار دادند و همزمان، علامت‌های «ضمّه» و «ن» را برداشته‌اند. در این هنگام، یکی از بچه‌ها علامت «جزم» (ه) را در جای ضمّه قرار داد ولی در جای خالی «ن» چیزی قرار نداد!

علامت جزم به جای ضمّه ی فعل تذهبُ

با دیدن تلاش و همت دانش‌آموزان، من هم به شوق آمدم و خواستم دانسته‌های قبلی خود را مرور کنم. از خودم پرسیدم:

■ «نهی» چیست؟

■ برای «نهی کردن»، از چه فعلی استفاده می‌شود؟

■ علامت «نهی» چیست؟

■ چه تغییراتی در فعل مضارع داده می‌شود تا نهی ساخته شود؟

کار کلمه‌سازی بچه‌ها تمام شده بود و من می‌دانستم که: «تَذَهَّبُ» شد «لا تَذَهَّبُ».

سؤالات کلیدی

«لا»، هم برای «نهی» است و هم برای «نفی».

اما آیا فعل مضارع پس از «لا» ی نهی و نفی، یکسان می‌آید؟

و «ن» از آخر این فعل‌ها حذف شده است:

«تَذَهَّبُ» شد: لا تَذَهَّبِ.

«تَذَهَّبَانِ» شد: لا تَذَهَّبَا.

«تَذَهَّبُونَ» شد: لا تَذَهَّبُوا.

اما توانستم از طرح این دو سؤال خودداری کنم که:

■ چرا «ن» در «لا تَذَهَّبَنَّ» حذف نشده است؟

■ چرا در «تَذَهَّبُونَ»، پس از تبدیل به نهی، یک «ا» به جای «ن» قرار گرفته است؟

گفتند:

● نونی که حذف نمی‌شود.

● الفی که به جای «ن» می‌آید.

● «نونی» که برای جمع مؤنث است، هیچگاه حذف نمی‌شود.

● در جمع مذکر، پس از حذف «ن»، حرف «ا» می‌گذاریم که البته خوانده نمی‌شود.

به خاطر بسپارید

لا + فعل مضارع

با تغییر ضمّه به سکون ← نهی
(علامت جزم) و حذف
«ن» از آخر فعل
(جز جمع مؤنث)

تَمَارِينُ

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، در مقابل پاسخ صحیح علامت × بگذارید.

هَلْ

۱- هل طَلَبَ الْأَوْلَادُ مِنْ وَالِدِهِمُ الذَّهَابَ لِلصَّيْدِ؟
 لا نعم

أ

۲- أَحْصَلَ الصَّيَّادُ عَلَى الصَّيْدِ؟
 لا نعم

مَتَى

۳- متى عَصَفَتِ الرِّيحُ؟ قَبْلَ ظُهُورِ سَحَابَةِ سَوْدَاءٍ بَعْدَ صَيْدِ الْحَوْتِ

مَا

۴- ما هي نَتِيجَةُ الْقِصَّةِ؟ كَانَ الصَّيَّادُ خَائِفًا. أَلْيَأْسُ فِي الْحَيَاةِ سُمٌّ*

التمرين الثاني

عبارات مناسب و کار صحیح در مورد هر تصویر را با علامت × مشخص کنید.

- ۱- انْهَضُوا!
- ۲- لا تَنْهَضُوا!
- ۳- انْهَضْنَ!

- ۱- لا تَعْبُرُ الشَّارِعَ!
- ۲- أُعْبِرُ الشَّارِعَ!
- ۳- لا تَعْبُرْنَ الشَّارِعَ!

- ۱- لا تَفْتَحُوا الْبَابَ!
- ۲- لا تَفْتَحِ الْبَابَ!
- ۳- افْتَحُوا الْبَابَ!

- ۱- لا تَلْعَبْنَ بِالْكَبْرِيتِ!
- ۲- الْعَبَا بِالْكَبْرِيتِ!
- ۳- لا تَلْعَبَا بِالْكَبْرِيتِ!

- ۱- لا تَشْرَبَ الْمَاءَ.
- ۲- لا تَشْرَبِي الْمَاءَ.
- ۳- اشْرَبَ الْمَاءَ.

- ۱- لا تَحْبِسِي الطَّائِرَ!
- ۲- احْبِسِ الطَّائِرَ!
- ۳- لا تَحْبِسِ الطَّائِرَ!

التمرين الثالث

افعال جمله‌های زیر را به صورت نهی بنویسید.

- ۱- تَعْمَلُونَ الْبَاطِلَ وَ تَكْتُمُونَ الْحَقَّ.*
- ۲- لا تَذْكُرَانِ إِلَّا اللَّهَ.

۳- اِغْضَبُوا عَلَيَّ الْأُضْدِقَاءِ.

۴- تَشْرَبِينَ الْمَاءَ كَثِيرًا.

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

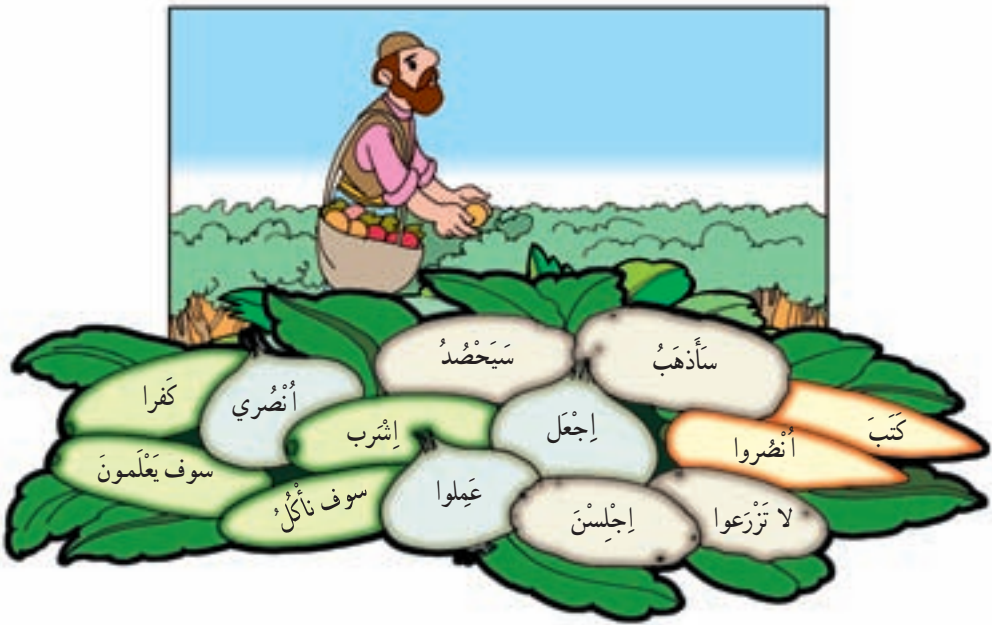

فعل‌های غلط (از جهت معنا یا صیغه) ستون اول را تصحیح کنید، سپس عبارت صحیح را در ستون دوم بنویسید.

صحيحٌ... 	آ...نعم... 	خطأ...خطأ... 	لا...لا...
۱-	۱- أَيُّهَا الطِّفْلَةُ! هُنَا بِئْرٌ. اقْرُبِي!	۲-	۲- أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ! لَا تَرْحَمُوا الضُّعْفَاءَ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّاحِمِينَ!
۳-	۳- لَا تَصَدُقْ فَإِنَّ الصَّادِقِينَ فِي الْجَنَّةِ!	۴-	۴- أَيُّهَا النَّاسُ! لَا تَزْرَعُوا الْحَسَنَاتِ فِي الدُّنْيَا وَأُحْضِدُوا الْجَنَّةَ فِي الْآخِرَةِ!
۵-	۵- أَيُّهَا الطَّالِبُ! الشَّمْسُ عَلَى وَشَاكَ الطُّلُوعِ، لَا تَنْهَضِي لِلصَّلَاةِ!		

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

این کشاورز می‌خواهد محصولات خود را به سه بخش تقسیم کند. او را راهنمایی کنید تا هر یک از محصولات را با توجه به نشانه‌های آن، در سبد مخصوص قرار دهد.

قابل استفاده در زمان حال و آینده

غیر قابل استفاده برای زمان حال و آینده

قابل استفاده فقط برای آینده

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

آیات زیر را با دقت بخوانید و ترجمه کنید.

۱- ﴿وَلَا تَلْسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ﴾

۲- ﴿لَا تَحْزَنُ، إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾

۳- ﴿لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ﴾

۴- ﴿وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ﴾

۵- ﴿لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ﴾

ترجمه‌ی تصویری

گاهی می‌توان مفهوم یک جمله را به جای ترجمه‌ی کلمات آن، با یک تصویر بیان کرد.

با جمله‌ها هم می‌توان شوخی کرد؛ همان‌طور که می‌توان با تصاویر، سر به سر گذاشت!

- رجاء...!
- لا تَدَّهَبُ... لا تَدَّهَبُ. هناك خطر!
- لا تَحْزَنُ... إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا!
- الْبَحْرُ هَائِجٌ.
- لا تَشْعُرُ بِالضَّعْفِ!

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

شما با کلمات زیر در متن درس آشنا شده‌اید. هر یک از آن‌ها را با توجه به معنای آیات در جای خالی قرار دهید.

الْحَوْتُ - إِنْ شَاءَ اللَّهُ - صَيْدٌ

- ۱- ﴿أَحِلَّ لَكُمْ... الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ﴾ (مائده/ ۹۶)
شکار دریایی و خوردن آن بر شما حلال شده است.
- ۲- ﴿فَأِنِّي نَسِيتُ...﴾ (کهف/ ۶۳)
پس همانا من ماهی را فراموش کردم.
- ۳- ﴿سَتَجِدُنِي... صَابِرًا﴾ (کهف/ ۶۹)
اگر خدا بخواهد مرا صابر خواهی یافت.

به کلمه‌هایی که زیرشان خط کشیده شده است، نگاه کنید. با توجه به متن درس هم خانواده‌ی این کلمه‌ها را بیابید و داخل دایره بنویسید.

۱- ﴿...أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾ (توبه/ ۲۶)

خدا آرامش خویش را بر پیامبرش و بر مؤمنان فرو فرستاد.

(أعراف / ۱۹)

﴿ وَايَادُهُمْ مَبْسُوتَاتٌ سَاهِيًا وَالْوُجُوهُ مُعْرِضَةٌ وَظِلٌّ مُّسْتَوْدَأٌ ﴾

و ای آدم! تو با همسر خویش در بهشت سکونت کن.

(نحل / ۵۸)

﴿ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُّسْوَدًّا ۖ وَهُوَ كَافٍ ۚ ﴾

و هرگاه یکی از آنان (مردم جاهلی) را به دختر مژده آورند،
چهره‌اش سیاه می‌شود.

(فاطر / ۲۷)

﴿ ... وَغَرَابِيبُ سُودٍ ﴾

... و سیاه پررنگ!

(إسراء / ۸۳)

﴿ وَإِذَا مَسَّ الشُّرَكَانَ يَؤُوسًا ﴾

و چون گزندى به او [انسان] رسید، نومید شد.

(يوسف / ۸۰)

﴿ فَلَمَّا اسْتَيْسَأُوا مِنْهُ ... ﴾

پس چون از او نومید شدند ...

أَشْوَدهُ

الْقُرْآنُ

أَنْتَ يَا خَيْرَ كِتَابٍ^١
وَهُوَ عَدْلٌ وَصَوَابٌ^٢
فَوْقَ مَا هُمْ يَطْلُبُونَ^٣
مِثْلَهُ لِأَنَّ يَكُونُ^٤
جِئْتَ لِلنَّاسِ جَدِيدًا^٥
رَحْمَةً دُونَ أَنْتِهَاءٍ^٦
دَائِمًا كُلَّ الرَّجَاءِ!^٧

كُلُّ مَا فِيكَ جَدِيدٌ
وَهُوَ حَقٌّ وَمُفِيدٌ
بِكَ نَالَ الْمُؤْمِنُونَ
وَبَنَوْا فِي الدَّهْرِ مَجْدًا
كُنْتَ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ
جِئْتَ مِنْ رَبِّ السَّمَاءِ
وَكَمَا كُنْتَ سَتَبَقَى

١- ما : آن چه ؛ كل ما فيك : هر آن چه در تو است!

٢- وَهُوَ : وَهُوَ

٣- بِكَ : به وسیله ی تو ؛ نَالَ : رسیدند

٤- بَنَوْا : ساختند، بنا کردند ؛ مِثْلَهُ ... : به مانند آن مجد و بزرگی ... ؛ لِأَنَّ يَكُونُ : نیست و نخواهد بود!

٥- كُنْتَ ... جِئْتَ : آمده بودی

٦- رَحْمَةً ... : در حالی که لطف و رحمت بی پایان خداوندی هستی!

٧- كُلَّ الرَّجَاءِ : همان طور که تمامی امید ما بودی، هم چنان خواهی ماند!